№ 113 თიბათვე 3, შაბათი 1889 თიბათვე 3, შაბათი № 113

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲦᲘᲠᲘᲡ

თოვე	მან.	კ.	თოვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი — ერთი შაურა

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

გაზეთის დასაკვეთად და ყოველ გასაცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიჰმართონ: თბილისში რედაქციას ფრეილინის ბეჭრა, ბასტამოკის სახლი, № 5, ფურა-კოსტვის გამგეობელებელი საზოგადოების განცალკევებულ სასოვად-ანზაურო ბანკის სახლებში ფასსლის ეუფაზედ.

ფასი გასაცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპეიკი.

1877—1889 საპოლიტიკო და საალიტერატურო გაზეთი 1877—1889

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲑᲐ

ტფილისი საქართველოს დედაქალაქია, ვამბობთ ხოლმე. ამ სიტყვით გვინდა ვსთქვათ, რომ საქართველოში ცხოვრების წინ-წამყვანი ძალა, აზრი, გემოვნება, სწავლა, ახალთ-ახლობა ყოველ ეფერში, სიმდერა და თვით მოდა ტფილისში უნდა ჩნდებოდეს და ქვეყანას ეფინებოდეს. სწორედ ასეც არის: რაც ქალაქში ჩნდება და იბადება, ის ედება მთელს ჩვენს მხარეს, კარგი ჰქვიან, თუ ავი.

თუ ამისთანა მნიშვნელობა აქვს ტფილისს, მამასადამე ტფილისის ქართველობას დიდი მნიშვნელობა უნდა ჰქონდეს ჩვენს ცხოვრებაში. თუ მართლა ტფილისის ქართველობა მეთაურია სიკეთისა, სანუკეშებელი ყოფილა; თუ მცოდნარა და უქნელია, უკარგისია—სარცხვენელი და სამწუხარო ყოფილა.

ტფილისი თუმცა აშენებული ბუდეა სხვა-და-სხვა ტომის ხალხისა, მაგრამ 100 ათას სულში ითვლება მეოთხედი ქართველობისა. მამასადამე, შესამჩნევი ადგილი სჭერია. შესამჩნევია ტფილისის ქართველობა არა მხოლოდ რიცხვით, არამედ სულიერის ძალითაც და თავისის თვალ-საჩინო მნიშვნელობითაც. მართალია, ტფილისში ქართველობა სჩანს ქალაქის საზოგადო ასპარეზზედაც, ყოველ კარ დაწესებულებებშიაც, მწერლობაშიაც, საქველ-მოქმედო საზოგადოებებშიაც, თეატრშიაც, ხელოვნებებშიაც, მაგრამ უნდა ადვიარეთ, რომ იმისი მნიშვნელობა და სარწმუნობა დამოკიდებულია უფრო მთელს ქართველობაზე, ესე იგი, საქართველოს ერის სულიერ ძალ-დონეზე, ვიდრე თვით ტფილისის ქალაქის მოსახლე ქართველებზე. ტფილისის ქართველობას რომ არ შესწევდეს მთელის ჩვენის ერის სულიერი ძალ-დონე და ისე განცალკევებული და მოწყვეტილი ყოფილიყო, როგორც ამ ქალაქის სხვა ტომის მოსახლენი არიან, წუალ-წადებული რამ იქნებოდა. ამიტომ ვამბობთ, ტფილისის ქართველობა თუ სჩანს, მხოლოდ მის გარეშედამ შემოსულის სულიერისა და ნივთიერის ძალით შედგენილებულია.

ტფილისის ქართველობას რომ ისეთივე სიმხნე და გამშვრიახობა ჰქონოდა, როგორც სხვა ტომის მოსახლენი იჩენენ, იგი იქნებოდა ერთი ათად და ასად შესამჩნევი, ძლიერი და ნაყოფიერი მოდვაწე ჩვენს ცხოვრებაში და ნამდვილი სულიერი მეთაური ქართველთა წარმატებისა. დიდად ესაყვედურება ტფილისის ქართველობას, რომ ასეთი მეთაური არ არის; ესაყვედურება, რომ არ ესმის თავისი მნიშვნელობა და ამით ვნება მოაქვს, როგორც თავის კეთილდღეობისათვის, აგრეთვე მთელის საქართველოს ერისათვის.

მართლაც-და აბა დავაკვირდეთ ტფილისის ქართველობას. რა საერთო კავშირი აერთებს, რა ცხოვრების აზრი ასულდგმულებს და აცოცხლებს, რა საერთო საგანი აქვს აჩენილი საერთო მოქმედებისათვის?

არაფერი არ აერთებს, არაფერი საგანი არა აქვს აზრის შემაგულიანებელი. მთელს ქალაქის ქართველობა დაქაქაულია, გაფანტულია, მიგანდილ-მოგანდილია აქა-იქ გუნშულებში.

რასაც საზოგადოება ჰქვიან, ესე იგი მომატებულად შეძლებული, ნასწავლი და უკეთესად მოწყობილი ოჯახები,— ამ საზოგადოებას საერთო კავშირი თუ აქვს, ოჯახების ერთმანეთის ნახვაში აქვს, როდესაც შემთხვევით თეატრებში, კლუბებში, ანუ ბალებში შეხვდებიან. მისი სალაპარაკო საგანი დღე

ფლოს სხვა კუთხეებსაც. ტფილისიც დედა-ქალაქის სახელს ნამდვილად მაშინ გაიმართლებს.

ბ.

ახალი ამბავი

*** ჩვენ გვატყობინებენ, რომ 28 მაისისას, კვირა დღეს, კიევასიის მთავარ-მართებელს, თავ. ა. მ. დონ-დუკოვ-კორსაკოვს, დაუთვალიერებია წმინდა ნინოს დედათა მონასტერი ბოდბეში და ძალიანაც მოსწონებია. მეორე დღეს, 29 მაისს, თავადი წასულა ლაგოდეხს ჯარების დასათვალიერებლად, რის შემდეგაც ზაქათალას წაბრძანებულა.

*** გამოვიდა მე-XIII ტომი კავკასიის სამხედრო შტაბის საისტორიო განყოფილების კრებულისა. ამ ტომში, სხვათა შორის, დაბეჭდილია წერილი ჩუდნინოვისა „ოსეთის დაპყრობა“, „რუსეთის დამკვიდრება აფხაზეთში“ და „ექსპედიცია საჩინოში 1852 წელს ზამთარს“. სამივე წერილი შეიცავს საინტერესო ცნობებს. მესამე წერილში ნაამბობია თავ. ბარიატინსკისა, კრუკოვსკისა, ბარონ ნიკოლაისა და ერევანსკის მოქმედება.

*** ტფილისის ქალაქის გამგეობას გადაუწყვეტია „სალამანდრას“ საზოგადოებაში დააზღვევოს ყველა შენობა კავკასიის სამეფონეო გამოფენისა ნახევარის წლით.

*** როგორც მოგეხსენებათ, ქართველ ქალთა დასმა განიზრახა ქართულის დედათა სკოლის დაარსება. ეს დასი შეუდგა ფულების მოგროვებას წარმოდგენებით, კონცერტებითა და შეწირულებით. საქმეც რიგიანად მიდის, ხოლო, როგორც გაზ. „ახალ მიმოხილვას“ შეუტყვია, ზოგს ადგილას პოლიციი წნებას არ აძლევენ წარმოდგენებისა და კონცერტების გამართვისას, რადგანაც პოლიციას არ სცოდნია, რომ ამ დასს მთავრობის ნება რთვა აქვს აღებული. რასაკვირველია, პოლიცია ყოველსაე ამას შეიტყობს და გზაზე არ გადაეღობება კეთილ საქმეს, ხოლო სამწუხაროა ის არის, რომ დღემდე არა სცოდნია ეს ამბავი.

*** 4 ამ თვისასა, კვირასა, თუ კარგი ამინდი იქმნა, მისი ყოველად „თუზლუკი“ ჩადიოდა. მადიანად შეეუდექით ჭამას. ჩვენი ხელები, გარდა პირდაპირის თავიანთ დანიშნულებისა, დანა-ჩანგლობასაც ასრულებდა. ჭამის დროს თავზე დაგვყურებდა რეა კაცი—ჩვენი მხლებელი (სხვა სვანები თავიანთ ნაცნობ ბახსნელებთან დადგნენ). ჩვენ ერთობ გაეუსვიო ხელი ჭამეს და მალე შევათხელეთ ხორაგით დატვირთული ტაბაკი. ჯ. შეგეატყო, რომ ზოგიერთი ჩვენთაგანი კიდეე არ ანებებდა ჭამას თავს და დრო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მამაშვილურის დარიგებით ამხნევებდა და ეუბნებოდა: „ნუ შეშინდებით და ნუ აჩქარდებით, მშვიდად, დაწყნარებითა და მოფიქრებით ილაპარაკეთო“. ამ ნაირის ტკბილის დარიგებით გამხნევებული მოწაფენი მართლაც რომ მშვენიერად აძლევდნენ პასუხს გამოცდის დროს. თუ რომელიმე პატარა მოწაფე შეერთებოდა და შედგებოდა, მამა ლეონიდი ეტყოდა ხალმე: „ეგრე, ეგრე, სთქვი, ნუ გეშინიან, მე ვიცი, რომ შენ კარგად იციო“. გამოცდა გაათავა თორმეტს საათზედ და ეხლა საეკლესიო გალობა აგალობა (მოწაფეებს გალობას ასწავლის აქაურის ეკლესიის მედიეთინე ჯანეული). შემდეგ მიეპრუნდა იქ შეკრებილს ხალხს და უთხრა: „აი, დღეს ჰხედავთ თქვენს შვილებს, რომ გამოვცადეთ. ჰხედავთ და, რასაკვირველია, გიხარიანთ, რომ თქვენი ახლად მოზარდი შვილები კარგად იძლევიან პასუხს, და ეგშმარიტად გახარია, რადგანაც თქვენი შვილები გამოდიან ბნელიდან და შედიან ნათელში, გამოდიან სინათლის ასპარეზზედ. ამიტომ თქვენც სულითა და გულით უნდა ეცადოთ, რომ არ შეუშალოთ, არამედ მოუმართოთ ხელი თქვენს შვილებს სწავლაში, არ უნდა დაკალოთ სწავლას, არ უნდა მოაცდენოთ მცირე რამ საშინაო საქმისათვის, თორემ ვერც შეგირდი ისწავლის რასმე და ვედარც მასწავლებელი მოახერხებს შეგირდების კანონიერ წერთნასა. მომეტებულად დღეს უნდა იზრუნოთ სწავლისათვის: აქამდე თქვენში ჯარის-კაცის გამოწვევა არ იყო და ბალა-კი შემოვიდა. არ უნდა დაიეწყოთ, რომ როგორც ღმერთს დიდება, ისე ხელმწიფეს სამსახური უნდა. ხოლო ხელმწიფის სამსახურში ის გამოიჩენს თავს, ვინც უფრო კარგად ნასწავლი იქნება. გარდა ამისა, როგორც ეაქებს, ისე ქალებს ეპირებათ სწავლა, ქალებიც ჭაბაენეთ ხოლმე სკოლაში: ქალები რომ ისწავლიან, ნასწავლ და კეთილ დედებისაგან კეთილი შვილები აღიზრდებიან და სკოლაში სწავლის დროს სწავლა გაუადვილდებათ. ამასთანავე ამ ჟამად ქრისტიანობის აღმადგენელი საზოგადოება ინახავს თავისის ხარჯით თქვენს სკოლებს, მაგრამ თქვენ თითონაც უნდა იფიქროთ რამე თქვენის სკოლის წარმატებისათვის ქრისტიანობის აღმადგენელ საზოგადოებას ახლა სხვა ახლად მოსაქცევ ხალხზედაც უპირავს თავალი და რამდენი უნდა შეიძლოს მან. ახლა თქვენთვის ცოტა თქვენც უნდა იფიქროთ. აი რა მშვენერი საბაღე აღგილი აქვს თქვენს სკოლას, ჩაჰყარეთ ხეხილი, შემოჭოლმეთ კარგად და ხეხილი რომ გაიზდება, ისევ თქვენს სკოლასვე გამოადგებაო“.

მამა ლეონიდი ყველა სოფლებში იმას არიგებდა და აგონებდა ხალხს, რომ საჭიროა მასწავლებელს თანაშეწე დაუქირაოთ თქვენის ხარჯით, რომ უფრო ბევრმა ისწავლოს სკოლებშია. მადლობა ღმერთს, ღარიბნი �ა ხართ, როგორც ეწედვე, აღგილი ბევრი გაქვთ და მხოლოდ მუშობა და გასჯა არის საჭირო. გაიხარჯეთ. რა დიდი საქმეა, რომ თქვენის შვილების სასარგებლოდ და საბეჭნიეროდ თითო მანეთი გამოიღოთ კომლზედ, მეტი არ დაგეკრიდებათ.

ხალხი ყველგან მადლობას ეუბნებოდა მამა ლეონიდს დარიგებისათვის: ვეცდებითო, რომ თქვენი მამაშვილური, ტკბილი დარიგება შეეასრულოთო.

ათს მარსსაეე ნაშუადღეს სოფ. ბათაყოფში წავიდა მ. ლეონიდი, თერთმეტს იქაურის სკოლის ეგზამენს მორჩა და იმ დღესვე გაემგზავრა სოფ. დარ-კოხში. თორმეტს იქაც მორჩა ეგზამენებს და არდონში გაემგზავრა. მამა ლეონიდი ყველა სკოლებში გამოცდის დროს ისევე არიგებდა და ამხნევებდა მოწაფეებს, ემუსაიფებოდა ხალხს, როგორც ხუმელგაში. უნდა მოგახსენოთ, რომ დიდი სიყყვარული ჩაუვარდათ მამა ლეონიდისა აქაურს მოსწავლეებს და მასწავლებლებს. აღარ უნდოდათ მოშორებოდნენ და ამიტომ სულ თან დასდევდნენ ერთის სოფლიდამ მეორე სოფელში. ასე გასინჯეთ, სოფ. ხუმელაგიდგან ბათაყოს სოფელი თერმეტის ვერსით მოშორებულია და დარ-კოხი ბათაყოზედ ოცდა-ორის ვერსით, მაგრამ მაინც ამ სიშორეზედ ხუმელაგის სკოლის პირველისა და მეორე განყოფილების მოწაფენი თან დასდევდნენ თითქმის სულ ფეხით თავიანთის ახალ ინსპექტორს და უნდოდათ თვალი აღარ მოეშორებინათ მისთვის.

ბარის ოსეთის ყველა სკოლებში მხოლოდ ოსურსა და რუსულს ასწავლიან. აქეთ ოსობამ ქართული არ იცის, ასე რომ ქრისტიანობა და სწავლა-განათლება აქ რუსულის ენის შემწეობით შემოდის და ეროველდება არდონიდგან მამა ლეონიდი სხვა-დასხვა სოფლებში დაიელის იმ სამრეველო სკოლებს, რომელიც ქრისტიანობის აღმადგენელ საზოგადოების ხარჯით ინახება. შემდეგ გადაიელის ნარის ხეობაზედ და ისე გადავა ჯავის ხეობაში. მოწაფეების გამოცდის შემდეგ ეკკლესიებსაც სინჯავდა მამა ლეონიდი.

ქართველი ოსებში

◆◆

უცხოეთი

გერმანია. ახალგაზდა იმპერატორი გერმანიისა, ვილჰელმ II, დიდს მხნეობას იჩენს და დაუდალავად მუშაობს. ყოველ დღე ისმენს სხვა-დასხვა მოხსენებას სახელმწიფო საქმის შესახებ, ესწრება ჯარის-კაცთა წვრთნასა და ეარჯიშობაზედ ქალაქ გარეთ, ხშირად დადის გარეშე საქმეთა სამინისტროში, კითხულობს იქ საყურადღებო ამბებს და დღე არ გავა ისე, რომ ხუთ-ექვს ალაგს კიდე არ დაესწროს, ან ფიციერთა კრებაზე, ან სხვაგან სადმე, საცა ჯარს უნდა ნახვა და დათვალიერება. ამისთანავე საკვირველის სისწრაფითა და ხშირად მთელოდნელადაც ჩნდება თავის ქვეყნის სხვა-და-სხვა ქალაქში, სხვა-და-სხვა კუთხეში, სიტყვას სიტყვაზე ამბობს და ამხნევებს და ახალისებს ყველას საშრომლად და საამქვეყნოდ.

ვილჰელმ II დიდად დამზოგველი იმპერატორია. დიდი ხარჯი და ფულნგვა არაფერში არ უყვარს. მხოლოდ საამხედრო საქმეებისათვის არა ჰზოგავს ხარჯს. სხვა ყველაფერში იოლიანობასა და ზოგსა და ფამსა თხოულობს ყველა მოხელესა და მოსამსახურესაგან.

ვილჰელმი დიდად თანაუგრძნობს ღარიბსა და მუშა ხალხს და დიდის ყურადღებით აღევნებს თვალ-ყურს მათდა კეთილდღეობისათვის შემოღებულ ან შემოსაღებს წესებს. მინისტრი ბეტხერი უსვად დაჯილდოვა იმიტომ-რომ მისის მეცადინეობითა და გულ-მოდგინეობით შეიწყნარა პარლამენტმა კანონ-პროექტი მუშა ხალხისათვის სახელმწიფო პენსიის დანიშვნისათვის. ვესტფალიის მუშებსაც, რომელთა შორის ამას წინად უწესოება მოხდა, ყურადღებით მოექცა და ამის გამო მალე მოისპო მუშათა შორის უწესოება. მუშებს შესახებ იმპერატორმა ცხადად გამოსთქვა თავისი აზრი: ძალიან კარგად იქცევიან, რომ სცდილობენ თავის გაჭირებულ მდგომარეობას თავი დაადწიონ და მომეტებული კეთილდღეობა შეიძინონო. ისინიც კაცნი არიან, გაზეთებს კითხულობენ და ესმით, — რაოდენს მოგებას იღებენ მათი დამქირავებელი წარმოების პატრონები და რა მცირე ხელ-ფასს აძლევენ ისინი თვით მუშებსაო.

— ერთს პოლონელს დეპუტატს პრუსიის სეიმისას, გვარად კოსცელსკის, სეიმში სიტყვა წარმოუთქვამს და, სხვათა შორის, უთქვამს, რომ გერმანელებს ყოველთვის ჰქონდეთ ჩვენი იმედი, თუ ეინიცობაა მოხდა რამე და ომი აუტყდათ ეისთანმეო. ეს ლაპარაკი ძალიან სწყენიათ პოზნანელ პოლონელებს, რომელთ წარმომადგენლადაც ითვლება პრუსიის სეიმში სხვა დეპუტატებ შორის კოსცელსკიცა. მეტადრე ერთი პოზნანელი გაზეთი გამოსულა მოთმინებიდამ და ასე შეუმკია დეპუტატი: მხოლოდ თითოოროლაა ჩვენში, რომელიც გადაუდგა თავისს ქვეყანას და პრუსიის მთავრობას ელაქუცებაო. ამ თითოოროლას კიდე უფრო გადაეპარა ბატონმა კოსცელსკიმ. მარტო კოსცელსკიმ გაჰბედა და ცხადად ელაქუცება გერმანიის მთავრობას. ამ ლაქუცისათვის მან უკვე მიიღო ჯილდო. ეს ის ჯილდოა, რომ ბისმარკმა სადილად მიიწვია დეპუტატი და ერთი ჭიქა ლუღი დალევინა. ეს იყო მარტო. ამის გამო შეეეძლო მხოლოდ ზიზღით შეგვეხედნა დეპუტატის უგანის საქციელისათვის და გაეჩუმებულიყავით. მართლაც-და რა დიდი ამბავია, რომ ვიღაც უხერო პოეტი და ძეერად ნაყიდი სიტე მდიდარის ოსრაელისა კატასავით შესცქერავის პირში გერმანელებს, უმდერს საგალობლებს და უკმეფს გუნდრუკს: პოლონელთა და გერმანელთ საერთო. კულტურა უნდა გვქონდესო! დიაღ, შეგვეძლო ყურადღებაც არ მიგვეექცია კოსცელსკისათვის, მაგრამ იმისმა სიტყვამ დიდი ალიაქოთი გამოიწვია. იქნება ეგოონს ვისმე კიდეც, რომ იმისი აზრი უმრავლესობის აზრი იყოს. ამიტომ საჭიროა გავარკვიოთ ეს გარემოება. ამას გარდა იმისი სიტყვა შეურაცხებას აყენებს ჩვენს ერის თავ-მოყვარეობას. დასასრულ, კიდეე თუ ყველა არა, ზოგიერთი აზრი კოსცელსკისა შეიძლება მართალი ეგოონს ვისმე და არეე-დარეეა მოახდინოს ჩვენს, უიმისოდაც არეულ-დარეულს, საზოგადოებაში. ეს გარემოება არ უნდა დაგვიეიწყდეს, მეტადრე უფრო იმიტომ-რომ ასეთის თვალით რომ შეეხედოთ დეპუტატის სიტყვას, იგი სიტყვა უფრო მაგნებელი და საშიში იქნება, მაშინაც-კი, თუნდა ის სიტყვა ეითომ-და გერმანელების თვალის ასაბმელად ყოფილიყოს ნათქვამი, როგორც ამტკიცებენ ახლა ზოგიერთი იმისი მეგობრებიო.

◆◆

წერილი ამბავი

ესდა მარიეში, როგორც მკითხველებს მოეხსენებაო, ბულანჟისთვის ადარა ს

ᲒᲐᲛᲝᲬᲘᲡᲐᲓᲔᲑᲘ ᲪᲮᲝᲛᲐᲜᲘ

ნიხრი

1 მაისიდამ 16 მაისამდე.

თეთრი ბერი რუსული 1 გირ.	.	5 კაპ.
ბერი 1-ის ხარისხისა.	.	3½ „
„ 2 „		3 „
თონის წითელი ბერი 1-ის ხარის.		5 „
„ „ 2—		4 „
„ „ 3 „		3½ „
ჯვრის მაძის ბერის დაბერა 1-დის ხარისხისა	.	5 „
მე-2 ხარისხისა	.	4 „
მე-3 —	.	„
ძროხის ხორცი 1-დის ხარისხისა.		9 „
„ 2 „		8 „
სიცა	.	16 „
ცხვრის ხორცი 1-დის ხარისხისა.		12 „
ღორის ხორცი	.	„ „
„ 2	„	„ „

ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲪᲘᲡᲢᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲡ ᲨᲐᲕᲘ ᲖᲦᲕᲔᲑᲘᲡ

ბათუმიდამ გადის: ᲠᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲗᲑᲘᲗ ნაშუადღეზე 4 საათზედ მოდგა ᲒᲖᲘᲗ და ნოგორსაიისკენ და ᲙᲣᲠᲜᲘᲗ მეიელის.

შაბათობით საღამოს 8 საათზე შორის გზით (ᲣᲕᲔᲚᲘ ნაკეთ-სადგურებში შეიელის).

კვირაობით საღამოთი, საზღვარგარეთ, სტამბოლამდე მიდის.

ბათუმში მოდის ოდესიდამ: სამშაბათობით შუა-ღამისს შორის გზით.

პარასკევობით დიდით ოდესიდამ მოდგა ᲒᲖᲘᲗ (ᲙᲣᲠᲜᲘᲗ და ნოგორსაიისკენ შესვლით).

შაბათობით დიდით სტამბოლიდამ. ფოთიდამ ბათუმში მოდის: სამშაბათობით—იმის შემდეგ, როცა სოხუმიდამ მოდის ᲒᲣᲛᲘ შორის გზით. ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲝᲑᲘᲗ—დიდის 9 საათზე და მიისწრაბს მოგდეს გზით მოსაირულე კეკეასაიისა და ᲣᲠᲔᲛᲘᲡᲘᲗ ᲒᲣᲛᲘᲗ.

შაბათობით დიდის 9 საათზე და მიისწრაბს შორის გზით მოსაირულეკეკეასა-ᲣᲠᲔᲛᲘᲡᲘᲡ და რუმეიდა-სსტამბოლისკენ წამსვლელს ᲒᲣᲛᲘᲗ.

ბათუმიდამ ფოთს მიდის პარასკევობითა და კვირაობით. რაკი ᲒᲣᲛᲘ მოკა ფოთიდამ, ბათუმის საკეკენტლო გადასწე�ططს ხოდმე, რომის ᲬᲐᲯᲐ ᲣᲯᲐᲜ. ამის გარდა ᲣᲧᲣᲚᲔ-ᲙᲘᲠᲐ ფოთში მოდიან ოდესიდამ და ᲣᲠᲔᲛᲘ-ᲙᲔᲙᲔᲐᲘᲡᲘᲡ ნაკთ-სადგურიდამ გადაწეcططს კიდეს ᲒᲣᲛᲘᲗ.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

დაიბეჭდა და ისყიდება

სასოფლო მეურნეობის საზოგადოების საადგურში, ქ. ტფილისში, პარიბინსკის ქუჩაზე წიგნი:

ᲕᲐᲖᲘᲡ ᲛᲝᲨᲔᲜᲔᲑᲐ,

შედგენილი

ა. ᲬᲐᲜᲐᲛᲓᲒᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐᲒᲜ.

ᲤᲐᲡᲘ 1 ᲛᲐᲜᲔᲗᲘ.

ეს წიგნი სურათებით სავსეა და იყოფება ოთხ ნაწილად:

ᲞᲐᲠᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ

ა) ქვეყანა და იმიზედ სუბარი, ბ) სუბარი მიწის თვისებაზე, გ) შინაარსი და სინოყიერე მიწის, დ) კარჩეკა ეოველ კეარ მიწის თვისებისა, ე) სუბარი ᲙᲐᲠᲘᲗ, ვ) სუბარი მეცხრეზე და იმის ორგანოზეზე, ზ) მეცხრის ორგანები, (Თ) მეცხრეთ ცხოვრება და იმათი შინაარსი, თ) მეცხრის ᲣᲜᲐᲠᲘ, ი) ᲮᲚᲝᲠᲝᲤᲝᲚᲘ, კ) სუბარი მეცხრის ᲐᲛᲝᲪᲮᲠᲔᲑᲐᲖᲔ.

ᲙᲐᲠᲘ ᲛᲔᲝᲠᲔ

ა) სუბარი სეკენსე მიწის ᲐᲛᲝᲠᲩᲔᲚᲖᲔ, ბ) ᲔᲜᲨᲘᲡᲘᲡ ᲛᲔᲢᲘᲠᲘ, გ) სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ ᲒᲐᲛᲠᲯᲔᲑᲐᲖᲔ თესდიო, დ) მოსაშენებელი ადგილი სოდაში, ე) სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ ᲒᲐᲨᲕᲔᲜᲔᲑᲐᲖᲔ ᲙᲔᲠᲩᲘᲗ, Ზ) სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ ᲒᲐᲨᲕᲔᲜᲔᲑᲐᲖᲔ რქით, Თ) სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ ᲒᲐᲛᲠᲯᲔᲑᲐᲖᲔ რქის დაწეინეთ, (Ი) სუბარი სეკენსე ადგილის მოშენებაზე ძირითადის ᲒᲐᲖᲘᲗ, თ) სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ მოდგაზე ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲚᲘ სამს წელიწადს, ი) სუბარი ᲔᲜᲨᲘᲡᲘᲡ დაკრეფაზე, კ) სუბარი ᲔᲜᲨᲘᲡᲘᲡ მორწეკვაზე და ᲒᲐᲮᲚᲔᲑᲐᲖᲔ, ლ) სუბარი ᲔᲜᲨᲘᲡᲘᲡ დაᲬᲔᲜᲕᲐᲖᲔ სხვადასხვა რიგზედ, მ) სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ ᲒᲐᲡᲮᲔᲚᲕᲐᲖᲔ, ნ) სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ მეᲜᲮᲠᲘᲗ, Ჲ) სუბარი მიწის შემუშავებაზე სხვადასხვა რიგად, ო) სუბარი ᲔᲜᲨᲘᲡᲘᲡ სამუშაო იარაღზე.

ᲙᲐᲠᲘ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔ

სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ მოშენებაზე: ტფილისის ᲒᲣᲜᲓᲠᲨᲘᲡᲐ, ქუთაისის ᲒᲣᲜᲓᲠᲨᲘᲡᲐ, ᲒᲐᲜᲯᲘᲡ ᲒᲣᲜᲓᲠᲨᲘᲡᲐ, ᲑᲐᲙᲘᲡ ᲒᲣᲜᲓᲠᲨᲘᲡᲐ, ᲧᲘᲖᲚᲐᲠᲨᲘ, ᲧᲘᲖᲐ-ᲧᲣᲛᲣᲨᲘ და ᲧᲣᲜᲨᲘ.

ᲙᲐᲠᲘ ᲛᲔᲝᲗᲮᲔ

სუბარი ᲒᲐᲖᲘᲡ ᲐᲧᲐᲓᲛᲝᲤᲝᲗᲮᲔᲑᲐᲖᲔ (ᲓᲐᲓᲒᲠᲔᲚᲘ, ᲢᲔᲝᲠᲘᲗ, ᲓᲝᲠᲬᲝᲗ-ᲡᲐᲣᲜᲯᲘᲗ, ᲣᲕᲔᲓᲝᲗ ᲓᲐᲪᲕᲔᲣᲚᲘᲗ, ᲡᲐᲣᲜᲯᲘᲗ, ᲒᲐᲖᲘᲡ ᲓᲐᲨᲠᲯᲘᲗ, ᲡᲘᲪᲮᲘᲡ ᲪᲔᲪᲮᲚᲘᲗ ᲓᲝᲠᲬᲝᲗ, ᲙᲣᲨᲘ, ᲜᲐᲪᲐᲠᲘᲗ, ᲤᲝᲗᲝᲛᲘᲗᲠᲐᲖᲔ და ᲛᲝᲛᲓᲐᲒᲘᲣ-ᲝᲑᲘᲗ) და იმის მორᲩᲔᲚᲘᲗ. (5—1)

დაიბეჭდა და ისყიდება

„ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲛᲝᲑᲘᲡ“ წიგნის მაღაზიაში ახალი წიგნი:

ᲤᲘᲚᲢᲔᲡᲘᲡ ᲔᲚᲔᲥᲘᲡ (ᲠᲝᲛᲨᲘᲠᲓᲝᲣᲠᲘᲡ) ᲒᲐᲓᲐᲛᲓᲔᲑᲚᲝᲒᲐ

ᲓᲐ

საᲣᲐᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲜ ᲐᲛ ᲬᲘᲜᲘᲡ ᲒᲐᲕᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲚᲛᲓᲒᲠᲔ

ᲤᲐᲡᲘ 20 ᲙᲐᲞ.

დაიბეჭდა და ისყიდება „ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲛᲝᲑᲘᲡ“ წიგნის მაღაზიაში ახალი წიგნები:

ᲒᲝᲠᲒᲝ ᲑᲠᲬᲧᲘᲜᲕᲔᲚᲘ

ᲛᲔᲤᲔ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲘ,

ისტორიული მონოგრაფია ნ. ᲣᲠᲑᲜᲔᲚᲘᲡᲐ, „ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖ.“ გამოცემა, ᲤᲐᲡᲘ 20 ᲙᲐᲞ.

ᲕᲐᲖᲘᲡ ᲛᲝᲨᲔᲜᲔᲑᲐ, სურათებით, ᲤᲐᲡᲘ 1 მანეთი.

ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲗᲝᲠᲜᲘᲯᲘ ᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲘ,

ისტორიული პოემა

ᲒᲐᲒᲘᲡ.

დაიბეჭდა და ისყიდება

„ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲛᲝᲑᲘᲡ“ წიგნთᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲨᲘ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ-ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ

ᲚᲔᲥᲡᲘᲙᲝᲜᲘ

დ. ᲩᲣᲑᲘᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ.

ᲛᲔᲝᲠᲔ ნაწილი

ᲤᲐᲡᲘ 3 მანეთი.

(6—6)

ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲕᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲔᲚ

ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲛᲝᲑᲘᲡ

ᲬᲘᲜᲐᲗᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲨᲘ

(Дворцовая ул., Караванъ Сарай Земельн. Банка, № 109, 110)

ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ ᲙᲐᲠᲘ ᲬᲘᲜᲔᲑᲘ, რაც ᲓᲦᲔᲛᲓᲔ ᲓᲐᲑᲔᲭᲓᲘᲚᲘᲐ ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘᲡ ᲔᲜᲐᲖᲔ და ᲒᲐᲮᲓᲐᲡᲧᲘᲚᲘᲐ ᲙᲘᲓᲔᲓᲔ ᲛᲝᲠᲘᲗᲮᲔᲑᲘᲡ, და ᲒᲐᲠᲓᲐ ᲐᲛᲘᲡᲐ ᲐᲮᲚᲐᲚ ᲨᲔᲛᲔᲜᲘᲚᲘ ᲬᲘᲜᲔᲑᲘᲡ:

თამარიანი, რაფიელ ერისთა.	.	მან კაპ.
ᲔᲡᲘᲐ	.	„ 60
თორნიკე ერისთავი	.	„ 1
საუმარეული ამბები	.	„ 40
ნინო ორბელიანის დაᲬᲔᲠᲘᲚᲘ	.	„ 40
არითმეტიკა, მ. ᲣᲘᲒᲐᲜᲘᲜᲐ.		„ 80
სურამის ციხე	.	„ 20
გულიკერის მოგზაურობა	.	„ 50
სამ გკარი სიუკარული, ᲐᲙᲐᲪᲘᲐ		„ 30
საბა-ᲡᲣᲚᲮᲐᲜ ორბელიანის ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲐ, ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘ ᲥᲔᲚᲘᲡᲬᲐᲠᲝᲗᲐᲜ გამოც.	.	„ 3 „
კრებული არითმეტიკულ ამოცანებისა, რ. ᲯᲐᲯᲐᲜᲘᲫᲔᲚᲘᲡ		„ 40
ანბანი კანონზე საკერი, Გ. ᲢᲐᲢᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ	.	„ 20
დაკეთ ასლანიშვილი-ᲯᲐᲜᲓᲘᲔᲠᲘ, Ა. ᲨᲣᲠᲪᲕᲔᲚᲘᲡ	.	„ 10
საქართველოს კალენდარი, ᲒᲣᲜᲘᲐᲡᲘ	.	„ 45
სამართლის წიგნი ᲒᲐᲮᲚᲐᲜᲒ რᲩᲔᲣᲚᲘ - მდებელობა (რუსულს კანზე)	.	3 50
ᲥᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲔᲚᲘ და მოძღვრებანი ᲐᲛᲮᲠᲘᲡᲐ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ, ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲥᲔᲚᲘᲡᲬᲐᲠᲝᲗᲐᲜ გამოცემა	.	„ 50
მარინე, ისტორიული მოთხრობა ᲒᲣᲜᲘᲐᲡᲘ	.	„ 30
ᲗᲐᲮᲘᲡ ობი	.	„ 10
ᲪᲚᲝᲪᲕᲐᲜი, ᲓᲐᲛᲐᲨᲘᲗᲘᲡ	.	„ 30
ᲢᲘᲑᲘᲖᲝᲜᲘ, რ. ᲮᲣᲡᲣᲚᲘᲡ.	.	1 „
ᲡᲐᲮᲐᲚᲐᲠᲬᲚᲝᲜ. Ნ. ᲜᲘᲙᲝᲚᲐᲫᲘᲡ.		„ 40
ᲥᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲔᲚᲘ ᲒᲐᲮᲠᲐᲣᲚ ᲥᲔᲚᲘᲡᲬᲐᲠᲝᲗᲐᲜ ᲖᲝᲚᲘᲡ 1 ნაწ.	.	1 50
II ნაწ.	.	1 50
საუკეთესო ᲪᲮᲝᲜᲐ, გიორგი ᲬᲘᲠᲘᲜᲔᲚᲘᲡ, მეორე გამოცემა Ზ. ᲯᲘᲯᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ	.	„ 20
ᲒᲣᲚᲘᲙᲔᲠᲘᲡ მოᲒᲣᲖᲐᲠᲝᲑᲐ	.	„ 50
საქართველოს მეფეებზე, ᲒᲣᲓᲘᲡᲨᲕᲘᲚᲘᲡ	.	„ 15
ᲮᲣᲗᲘ ამბავი, სვეტიწყოდო ამბები. ფრანგულიდან გადმოგებული ᲜᲐ. თუმანიშვილის მიერ.	.	„ 15
ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲡ მოᲬᲔᲚᲔᲜᲘ, ს. ᲨᲣᲚᲮᲐᲜᲨᲕᲘᲚᲘᲡ	.	„ 15
ᲒᲔᲜᲘᲐᲗᲘᲡ მᲝᲜᲐᲡᲢᲔᲠᲘ, გამოც. დამᲨᲐᲨᲘᲗᲘᲡ	.	„ 25
ᲤᲛᲐᲠᲘᲐ ᲚᲔᲥᲡᲔᲑᲘ, კᲐᲖ. „ᲝᲔᲠᲘᲐᲡ“ გამოცემა.	.	„ 40
ᲐᲛᲚᲔᲢᲘ, ᲢᲠᲐᲒᲔᲓᲘᲐ ᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐᲠᲘᲡ, ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲣᲠᲘᲓᲐᲜ ᲗᲐᲠ. Ა. ᲛᲐᲩᲐᲜᲝᲕᲘᲡ მიერ	.	„ 30
ᲪᲘᲤᲠᲘᲡᲢᲐᲢᲘᲡᲢᲘᲙᲐ, გამოც. დამᲨᲐᲨᲘᲗᲘᲡ	.	„ 25
ᲓᲐᲠᲘᲒᲘᲐ, თუ როგორ უნდა მოუᲠᲝᲜ დედამᲛᲐ ᲫᲣᲫᲣ-ᲛᲭᲝᲠᲔᲚᲘᲐ ᲣᲛᲐᲬᲧᲚᲘᲡᲐ, გადმᲝᲙᲔᲗᲔᲑᲣᲚᲘ ᲘᲕ. ᲙᲘᲠᲘᲜᲘᲡᲐᲡ მიერ	.	„ 5
ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲘ ᲒᲚᲣᲮ-ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲗ ᲒᲚ. ᲒᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ	.	„ 10
ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲠᲘ, შᲔᲓᲒᲔᲜᲘᲚᲘ Ი. ᲒᲝᲒᲝᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ	.	„ 75
ᲓᲔᲓᲐ-ᲔᲜᲐ, მᲘᲡᲘᲐᲜ	.	„ 30
თამᲐᲠᲘᲐᲜᲘ, ᲒᲐᲚᲔᲥᲡᲘᲚᲘ ᲒᲣᲒᲣᲜᲐᲕᲘᲡ	.	„ 50
ᲞᲐᲢᲐᲠᲐ ᲛᲝᲐᲛᲑᲐ, Ა. ᲛᲘᲠᲘᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ	.	„ 10
თამᲐᲠᲘᲐᲜᲘ, ᲒᲣᲒᲣᲜᲐᲕᲘᲡ	.	„ 50
ᲓᲔᲓᲘᲡᲬᲘᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ	.	3 „
ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ - ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲓᲘᲥᲪᲘᲝᲜᲐᲠᲘ, მᲘᲡᲘᲔᲒ.	.	3 60
თამᲐᲠ-ᲒᲝᲑᲘᲠᲐ, ᲙᲐᲙᲘᲡᲐ	.	„ 50
ᲒᲠᲘᲒᲝᲚ ᲝᲠᲑᲔᲚᲘᲐᲜᲘᲡ ᲓᲔᲓᲘᲡᲬᲘᲚᲘ	.	„ 50
Ნ. ᲑᲐᲠᲐᲗᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲓᲔᲓᲘᲡᲬᲘᲚᲘ	.	„ 40
ᲗᲐᲛᲐᲠ-ᲪᲘᲠᲘ, ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲝᲗᲮ-მᲝᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲐᲜᲘ ᲓᲠᲐᲛᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲞᲝᲔᲛᲐ	.	„ 50
ᲓᲔᲓᲐᲙᲐᲪᲘᲡ ᲮᲔᲓᲠᲘ ᲜᲐᲛᲑᲝᲜᲘ ᲒᲚᲣᲮ-ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲥᲚᲘᲡᲐ, თარგმᲐᲜᲘ Ი. ᲠᲐᲛᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ მიერ	.	„ 15
ᲝᲗᲔᲚᲚᲝ, შᲔᲥᲛᲘᲡᲗᲐᲜᲘᲡ ᲢᲠᲐᲒᲔᲓᲘᲐ, Ი. ᲛᲐᲩᲐᲜᲝᲕᲘᲡ ᲮᲗᲐᲗᲐᲜᲘᲗ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲣᲠᲘᲓᲐᲜ	.	„ 50
მეᲝᲗᲔ ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜ ᲑᲠᲫᲔᲜᲘ, გამოცემა ᲓᲐᲛᲐᲨᲘᲗᲘᲡ	.	„ 5

ЗАВОДЪ МАСЛЯНЫХЪ КРАСОКЪ

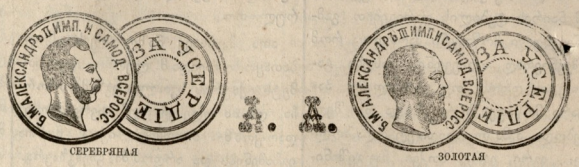

СЕРЕБРЯНАЯ ЗОЛОТАЯ

ТУТАЕВА.

Принимаются постройки, ремонты и **окраски** домовъ, крышъ, фасадовъ и пр. Имѣются въ продажѣ всевозможныя масляныя и сухія краски, **кисти масла** и пр. по фабричнымъ цѣнамъ. Ручается за добросовѣстное исполненіе работъ и доброкачественность матеріаловъ. Полнѣйшая **гарантія**.

Адресъ: Кузнецкая ул., ниже салдатскаго базара.

ᲔᲣᲓᲔᲚ ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ ᲜᲐᲘᲠ ᲙᲠᲐᲡᲚᲔᲑᲘ. ᲔᲣᲚᲔᲑ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲐᲨᲔᲜᲔᲑᲐᲡ, ᲨᲔᲙᲔᲗᲔᲑᲐᲡ (ᲠᲔᲛᲝᲜᲗᲘ) და ᲨᲔᲦᲔᲑᲐᲡ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲛᲔᲠᲘᲪᲮᲚᲘᲡᲨᲘ, ᲘᲡᲔ ᲡᲮᲕᲐ ᲐᲓᲒᲘᲚᲔᲑᲘᲗᲐᲪ. ᲐᲒᲠᲔᲗᲔᲕᲔ ᲘᲒᲘᲗᲐᲜᲔᲑᲐ ᲙᲠᲐᲡᲚᲘᲡᲘ ᲧᲕᲔᲚᲒᲐᲠ ᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲚᲘᲗᲘᲡᲐᲛᲔᲑᲠ.

(48—17) Ა. ᲗᲣᲗᲐᲔᲕᲐ

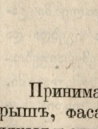

რუსეთში შემოტანა და გასყიდვა ნება-დართულია სამეურნეოდ დეპარტამენტის მიერ.

ᲐᲠᲔᲘᲡ ᲮᲘᲡ ᲑᲐᲚᲖᲐᲛᲘ Დ--ᲠᲘᲡ ᲚᲘᲜᲓᲒᲘᲚᲘᲡᲘᲡ,

ᲡᲐᲢᲝᲣᲚᲔᲢᲝᲓ ᲡᲐᲮᲔᲛᲐᲠᲗᲔᲚᲘ ᲥᲐᲚᲗᲐᲕᲘᲗᲘ.

ᲭᲘᲛᲐᲠᲝᲑᲔᲜ ᲡᲮᲚᲘᲡᲐ და ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲙᲐᲜᲘᲡ ᲡᲘᲗᲔᲗᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ. რადგანაც უალᲐᲚᲐᲓ ᲐᲛ ᲒᲐᲒᲐᲠᲘᲡ ᲑᲐᲚᲖᲐᲛᲘᲡ ᲙᲔᲗᲝᲑᲐ ᲮᲜᲘᲠᲘᲐ, ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ ᲣᲠᲐᲜᲓᲔᲑᲐ ᲛᲘᲐᲪᲔᲗᲝᲗ ᲐᲛᲔᲖᲔ ᲓᲐᲮᲔᲭᲓᲘᲚᲘᲡ ᲛᲐᲠᲯᲕᲐᲡ ᲕᲐᲭᲠᲘᲐᲜᲘᲡᲐ.

ᲛᲝᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲡᲘ ᲓᲐ ᲠᲘᲒᲘ:

ᲐᲛ ᲑᲐᲚᲖᲐᲛᲘᲡ ᲙᲔᲗᲔᲑᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ უმთავრესი უურადღება იმაზეა მიქცეული, რომ შიგ არ გაუჩნდეს კანზედ ცუდად მომქმედი რაიმე ნივთიერებანი, პირიქით, ისეთები ისმატონ, რომელნიც ᲮᲐᲚᲘᲡᲐ და ᲮᲔᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲐᲜᲘᲡᲖᲔ ᲙᲐᲠ�გᲐ ᲬᲛᲝᲛᲔᲓᲛᲧᲝᲤᲔᲡ და ᲛᲐᲠᲯᲒᲔᲑᲔᲚᲘᲡ.

ᲤᲐᲡᲘ: შუშა ᲭᲚᲘᲠᲘᲗ 1 მან. 65 კაპ.; **ᲑᲔᲚᲖᲐᲛᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘ** ᲭᲚᲘᲠᲘᲗ 35 და 50 კაპ. თითო ნაᲭᲘᲠი; **ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲜᲘᲐᲜᲘ** (ᲙᲝᲚᲓ-ᲙᲠᲔᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲔᲛᲣᲡᲘᲐ) 1 მან.

ᲒᲐᲒᲖᲐᲕᲜᲘᲡ და ᲨᲔᲠᲩᲔᲕᲘᲡ ᲠᲣᲡᲔᲗᲨᲘ ᲭᲚᲘᲠᲘᲗ 70 კაპ., ᲐᲖᲘᲐᲗ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ—1 მან.

უმთავრესი საწყობი მოიელის რუსეთისათვის იმყოფება Გ. ᲐᲣᲠᲘᲜᲗᲐᲜ Ს.-ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲨᲘ, ᲙᲝᲚᲝᲛᲝᲚᲪᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲨᲘ, 18—19.

ᲘᲡᲘᲗᲘᲐᲜᲘ ᲠᲣᲡᲔᲗᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲐᲒᲔᲜᲢᲔᲑᲘᲡ და ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝᲔᲑᲘᲡ და ᲡᲐᲮᲐᲠᲒᲘᲜᲘᲐᲠᲝ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲜᲔᲑᲘᲡ.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ: ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲒᲐᲠᲔ ᲙᲐᲪᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲛᲮᲐᲜᲐᲒᲝᲑᲨᲘ, Გ. ᲒᲠᲘᲒᲝᲜᲝᲕᲘᲡ, Გ. Ა. ᲞᲝᲞᲝᲕᲘᲡ, Მ. ᲛᲐᲠᲗᲘᲠᲝᲕᲘᲡ და Ა. ᲞᲝᲞᲝᲕᲘᲡ. (31—22)

ᲓᲔᲓᲐ ᲔᲜᲐ ᲓᲐ ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲠᲘ

ᲐᲮᲚᲐᲓ ᲓᲐᲑᲔᲭᲓᲘᲚᲘᲡ „ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲛᲝᲑᲘᲡ“ მიერ ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

„ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲛᲝᲑᲘᲡ“ ᲙᲐᲜᲪᲔᲚᲐᲠᲘᲐᲨᲘ.

ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲠᲘ ᲨᲔᲪᲕᲚᲔᲚᲐᲓ არის დაᲑᲔᲭᲓᲘᲚᲘ, ᲓᲔᲓᲐ-ᲔᲜᲐ-ᲙᲘ ᲨᲔᲪᲕᲚᲘᲚᲘ და ᲨᲔᲛᲡᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲐᲮᲚᲘ მოᲗᲮᲠᲝᲑᲔᲑᲘᲗ, ᲚᲘᲥᲡᲘᲗᲘᲗ და ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲘᲗ. ᲤᲐᲡᲘ ᲣᲬᲘᲜᲓᲔᲡᲘᲐ, ᲔᲡᲔ ᲘᲒᲘ „ᲓᲔᲓᲐ-ᲔᲜᲐ“ ᲓᲘᲠᲘᲡ ᲫᲕᲠᲘᲡ (30 კაპ.), ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲠᲘ—ᲗᲮᲣᲛᲢᲘᲡᲔ ᲨᲣᲠᲐ (75 კაპ.).

ᲔᲜᲘᲪ ᲔᲠᲗᲑᲐᲗᲐᲓ **ᲜᲐᲓᲐ ᲤᲣᲚᲖᲔ** ᲘᲧᲘᲠᲘᲡ ᲝᲠᲒ-ᲓᲐ-ᲐᲗ ᲪᲐᲚᲡᲚ ᲓᲔᲓᲐ-ᲔᲜᲘᲡᲐᲡ, ᲗᲘᲗᲝᲗ ᲬᲘᲒᲜᲘ ᲓᲐᲘᲗᲛᲝᲑᲐ ᲮᲣᲗ ᲨᲐᲣᲠᲐᲓ (25 კაპ.); ᲔᲜᲘᲪ ᲘᲧᲘᲠᲘᲡ **ᲐᲗᲝᲗ** ᲪᲐᲚᲡᲚ ᲑᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲠᲘᲡᲐᲡ ᲜᲐᲚᲔᲚᲡᲐᲕᲔ ᲤᲣᲚᲖᲔ, ᲗᲘᲗᲝᲗ ᲬᲘᲒᲜᲘ ᲓᲐᲘᲗᲛᲝᲑᲐ ᲗᲝᲗᲮᲣᲛᲔᲢᲘ ᲨᲣᲠᲐᲓ (70 კაპ.), ᲔᲜᲘᲪ ᲝᲠᲒ-ᲓᲐ-ᲐᲗᲝᲗ ᲪᲐᲚᲡᲚᲘᲗ,—ᲡᲐᲛᲔᲢᲘ ᲨᲣᲠᲐᲓ (65 კაპ.), ᲔᲜᲘᲪ ᲐᲗᲘᲗᲘ ᲪᲐᲚᲡᲚᲘᲗ,—ᲡᲐᲛ ᲐᲑᲐᲖᲐᲓ (60 კაპ.).

ᲔᲡᲘᲐᲪ ᲮᲣᲠᲘᲡ ᲧᲓᲐᲨᲘ ᲩᲐᲡᲛᲣᲚᲘ ᲬᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲒᲜᲘ ᲘᲧᲘᲠᲘᲡ, ᲗᲘᲗᲝᲗ ᲬᲘᲒᲜᲖᲔ ᲙᲘᲓᲔᲓᲔ ᲡᲐᲛᲘ ᲨᲣᲠᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲓᲐᲣᲛᲐᲗᲝᲗ.

ᲔᲜᲘᲪ ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲒᲐᲠᲔᲨᲔ ᲬᲘᲒᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲘᲑᲐᲠᲔᲑᲘᲡ, **ᲒᲐᲡᲘᲒᲖᲐᲕᲜᲘ ᲮᲐᲠᲯᲘ** თეᲗᲝᲗᲝᲗ მᲘᲘᲓᲔᲚᲛᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲙᲘᲡᲠᲝᲗ.

მᲘᲘᲓᲔᲚᲛᲐ ᲐᲛ ᲐᲓᲠᲔᲡᲘᲗ ᲣᲜᲓᲐ მᲝᲰᲛᲐᲠᲗᲝᲗ ᲙᲐᲜᲪᲔᲚᲐᲠᲘᲐᲡ:

Тифлисъ. Въ канцелярію Общества грамотности, Дворцовая ул., домъ Зем. Банка, №№ 109 და 110.

Дозв. ценз. Тифлисъ 2-го Іюня 1889 года. ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲚᲘ Გ. Გ. ᲛᲔᲡᲮᲘᲡᲐ. (Типографія Е. Г. Месх. пом. Т. Д. З. Банка. на Фрейлинской ул. и). ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲝ-ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲛᲔᲚᲘ ᲘᲚᲘᲐ ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔ